

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024 – 2025

Brinken barnehage

Forord

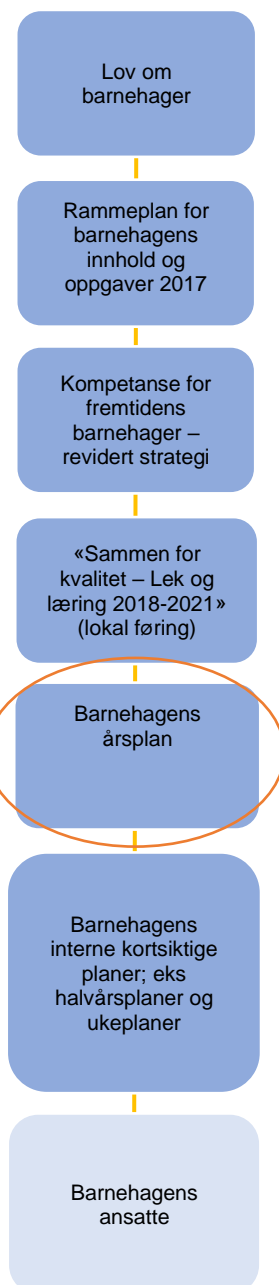
Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1. august 2017 og er en forskrift til barnehageloven. **Kvalitetsutviklingsplanen** for kommunale barnehager 2018-2021 (23) «Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode. Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen. **Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:**

Del en beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret

Del to beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet. Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

Innhold

Innhold.....	3
Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål.....	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	7
1.2 Metodevalg	7
1.3 Kjerneverdier	8
1.3.1 Ser barnet	8
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	9
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	9
– medvirkende barn i lek og læring.....	9
2.1 Tilknytning	12
2.2 Lek.....	13
2.3 Læring	14
Barns medvirkning	14
2.4 Vennskap og felleskap	15
2.5 Mangfold	16
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	17
3.1 Fagområder	17
3.1.1 Språk som basiskompetanse	17
3.1.2 Matematisk kompetanse	18
3.1.3 Digitale Matematisk kompetanse	19
3.1.4 Barnehagens tema.....	19
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	20
.....	20
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	20
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	23

4.2.1	Dokumentasjon	23
3.1.5	Vurdering.....	23
3.1.6	Oppfølging.....	24
4.3	Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	24
I.	Barnesyn og læringssyn	25
II.	Pedagogisk relasjonskompetansen	26
III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	27
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	28
V.	Overganger	29
a.	Tilvenning i barnehagen.....	29
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	30
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	30
VI.	Foreldremedvirkning	31
VII.	Bærekraftig utvikling	32
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	33
IX.	Barns seksuelle helse	36

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Brinken barnehagen ligger sentralt på Varden i Fyllingsdalen. Vi er en kommunal barnehage med 4 avdelinger, og med 60 barn i alderen 1-6 år. Vi har lyse lokaler, og et variert og allsidig uteområde med mye natur som gir rom for ulike aktiviteter, og en stor lekeplass.

Barnehagen åpningstid er fra 0730 -1630.

Fra sommeren 2025 har vi ferielukket i 3 uker, i det er i uke 28, 29 og 30.

Barnehagen er ellers åpen hele året med unntak av røde dager, og 5 planleggingsdager. Onsdag før påske (16.04) stenger vi klokken 1200.

Planleggingsdager 2024/25:

Mandag 9. september 2024

Fredag 1. november 2024

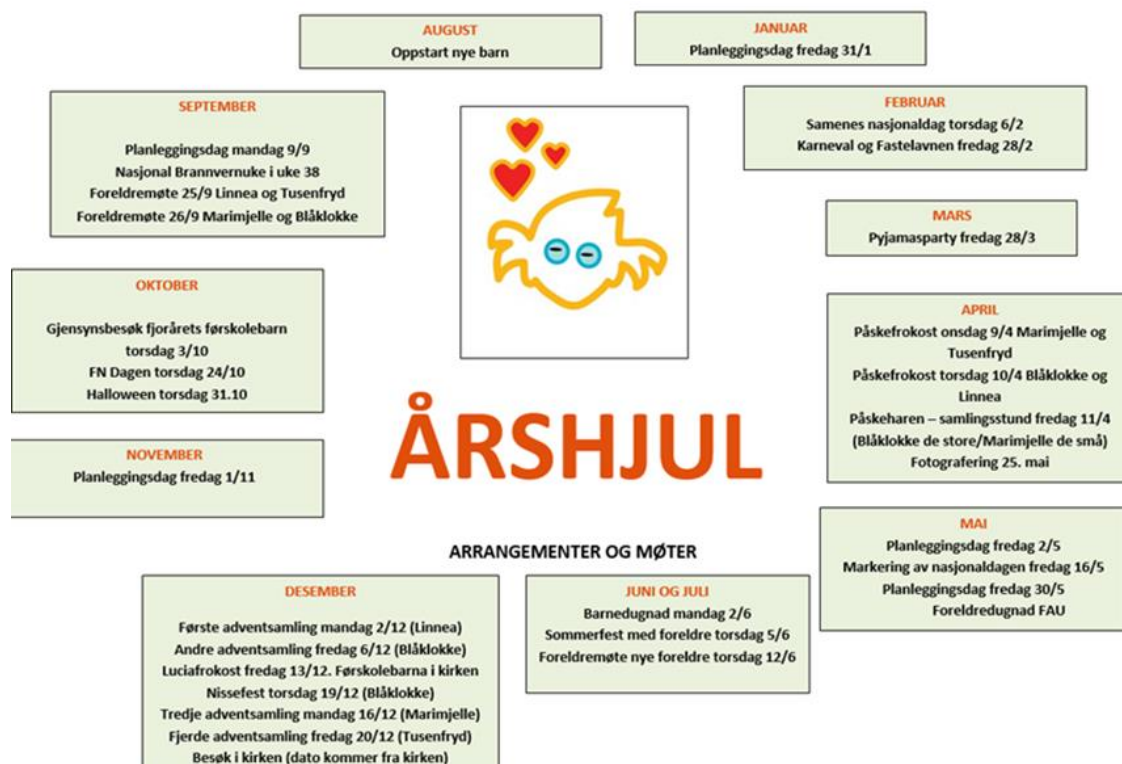
Fredag 31. Januar 2025

Fredag 2. mai 2025

Fredag 30. Mai 2025

ÅRSJUL

1.1 Struktur og organisering

Her i Brinken har «søskengrupper» på alle avdelinger. Det vil si at på alle 4 avdelingene har vi barn i alderen 1 – 6 år. Barna går da ofte på samme avdelingen fra de begynner til de slutter i barnehagen. Barn, foreldre og personalet får stabilitet og anledning til å utvikle gode relasjoner og samarbeid. Barn profiterer på å være sammen med barn i ulik alder både i forhold til sosial kompetanse, fellesskap, lek og læring. Det gir rom for utøvelse av empati og omsorg der store barn er gode forbilder og rollemodeller for de minste. De minste vil alltid ha større barn å strekke seg etter, noe som skaper tidlig mestring på mange områder.

For noen barn kan det være ekstra trygt og godt å ha søsken på avdelingen. Mens andre foreldre ønsker at barna skal gå på ulike, da legger vi også til rette for dette, om det lar seg gjøre.

For å ivareta progresjon og variasjon legger alle avdelingene til rette for leke- og temagrupper på tvers av avdelinger. Barna går mellom avdelingene og velger ofte å leke eller spise på andre avdelinger.

Vi deler barna inn i ulike grupper, ut ifra barns alder, og noe på tvers av avdelingene. 2 dager uken har vi førskolegruppe, den er felles for alle førskolebarna i barnehagen. I år er de 9 førskolebarn her hos oss. Den ene dagen er de på allrommet og ha ulike aktiviteter, og den andre dagen har de turdag.

Vi skal i år prøve oss på fellestur med alle 4 åringene, og vi skal ha en samling for 3 åringene en formiddag i uken. Fredagene samler vi alle de yngste i barnehagen, og har "Småfolkgruppe".

Barnehagen har en stabil og faglig sterk personalgruppe som jobber kontinuerlig med å utvikle egen kompetanse, fellesskap og inkludering.

Avdelingspersonalet består av 6 barnehagelærere, hvorav 5 er pedagogiske ledere på avdelingene. De øvrige ansatte er barne- og ungdomsarbeidere med fagbrev. Barnehagen følger gjeldende pedagog- og bemanningsnorm.

1.2 Metodevalg

I Brinken barnehage skal vi jobbe aktivt med å støtte barna i å skape gode relasjoner, dvs. å skape godt samspill for å styrke lek og læring hos barna. Vi vil stimulere barns nysgjerrighet og kreativitet med utgangspunkt i barnas medvirkning og i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

For å skape en god kvalitet på den pedagogiske relasjonskompetansen må de ansatte være bevisst på sine holdninger, verdier, barnesyn og læringssyn. Denne kvaliteten virkeliggjøres gjennom personalets handlinger i møte med barna. Derfor bruker vi møtetid, planleggingsdager og personalmøter til å jobbe med vår refleksjonsevne og fagpersonlige kompetanse.

Barnas iboende utforskertrang skal møte gode, støttende voksne som er innstilt på å være med dem på undringen, bidra til å drive den videre og være trygge bidragsyttere

i barnas meningssskaping gjennom utforsking. Trygghet i relasjoner er derfor noe som står sterkt i Brinken barnehage.

Rammeplanen gir føringer for de kompetanse- og fagområdene som barna skal få erfaringer med i barnehagen. Fagområdene skal gli inn som en helhet i barnehagehverdagen. Barn lærer og utvikler seg hele tiden, i lek og sosialt samspill, i tilrettelagte aktiviteter og i spontane situasjoner. Barn lærer ved å medvirke i et sosialt fellesskap og i en kulturell sammenheng. De lærer gjennom egne opplevelser, erfaringer, gjentakelser og bearbeiding av inntrykk.

I Brinken barnehage skal barna møte voksne som er bevisst sitt ansvar som rollemodeller for barna.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

For oss i Brinken betyr dette:

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

- Øyekontakt, nærhet og omsorg
- Observasjon, og tolke barns kroppsspråk, se hvert enkelt barns behov
- Aksept for at barnet er "god nok" akkurat slik den er
- Alle barn er viktig for fellesskapet
- Gripe barns undring i lek og læring
- Følge barnets initiativ, aktivitet og handling
- hjelpe barnet til å kontrollere seg selv, ved å sette positive grense

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

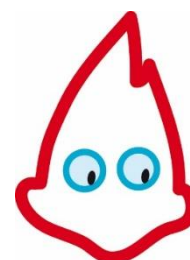
- Positiv berøring
- Møte barnet med gode blikk, smile og le sammen
- Gi ros og anerkjennelse
- Benevne og bekrefte barns følelser
- Samtaler med gjensidig utveksling av tanker og språk
- Vise entusiasme og engasjement for felles opplevelser

- Forebygge utestengning, mobbing og misbruk
- Skape en god og trygg hverdag for barnet gjennom god tilvenning og det å ta imot barnet på en god måte hver dag.

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

- Legge til rette for hvert enkelt barn, uavhengig av alder og funksjonsnivå, slik at de opplever tilhørighet.
- Skape felles fokus.
- Være gode rollemodeller for inkludering.
- Stimulere mangfold.
- Gi mening til barns opplevelser.
- Lage og fortelle historier om felles opplevelser.
- Belyse, gi forklaringer, spørre og finne årsak til barns undring.
- Legge til rette for barns medvirkning i hele barnehagens liv.

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

Brinken barnehage skal være et trygt og utfordrende sted å leke og lære der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Vi skal gi barnet grunnlag for livsmestring gjennom å jobbe med verdier og gjennom å anerkjenne barnets følelser. Personalet skal gjøre barna trygge på seg selv, hjelpe dem til å takle motgang og bidra til å bygge godt selvbilde for barna. Barn skal oppleve mestringsfølelse gjennom å bli sett og anerkjent for det de gjør. De skal oppleve

forståelse og støtte i vanskelige og konfliktfylte situasjoner. I trygge omgivelser skal de lære å takle både det å mestre og det at ting av og til kan være utfordrende.

“Livsmestring handler om å imøtekomme barns behov for lek, trygghet og mestring i hverdagen. De gode erfaringene barn gjør i møte med andre barn og sensitive ansatte vil bidra til at robusthet, trygghet og motstandsdyktighet vil øke”

Å gå i barnehage i barnehage er å øve seg på livet. Her er voksne i barnehagen viktige for barna. Vi har et ansvar for at barna skal tilegne seg sosiale ferdigheter som de trenger til resten av livet. Vi ønsker å samarbeide med foreldrene slik at vi sammen kan sette grenser på en positiv måte. Sosiale ferdigheter læres gjennom observasjon og imitasjon. Derfor vet de voksne i barnehagen at det ikke bare er foreldrene som er barnas voksne rollemodeller.

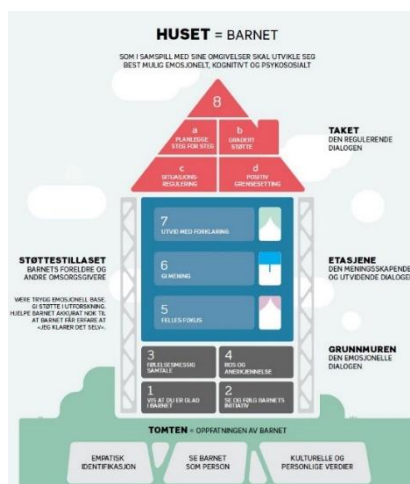
Viktige sosiale ferdigheter er blant annet å utvikle evnen til å vise og gjenkjenne følelser, vise omtanke, empati, tro på egen og andres læreevne, humor, mot til å stå for noe, kunne forhandle seg frem til enighet og løse uenigheter. Sosiale ferdigheter innebærer også selvkontroll; å kunne beherske eget temperament, utsette egne behov og justere seg til dem man er sammen med. Dette skjer i hverdagslivet, lek og prosjekter, men også i samlinger gjennom sanger, historier, eventyr og drama. Når barna skal videre i skolen er sosial kompetanse noe av det viktigste for god læring og mestring

Vi voksne har en plikt å avdekke, forebygge og håndtere mobbing og krenkelser. Målet med Bergen kommunes plan «Skyfritt – inkluderende oppvekstmiljø for barn og unge i Bergen» er at barnehager, skoler og fritidsarenaer skal være inkluderende arenaer der ingen barn og unge skal utsettes for mobbing eller krenkende ord og handlinger, verken fra andre barn og unge, voksne eller lærere. Alle ansatte i Brinken barnehage jobber i forhold til Bergen kommune sine verdier og mål, deriblant gjennomføring av og arbeid med ICDP - International Child Development Programme. I Brinken barnehage har vi to sertifiserte veiledere og noen av personalet har fått grunnopplæring. Høsten 2024 skal 2 til i personalet sertifisere seg, og flere av personalet skal etter hvert få grunnopplæringen.

ICDP er bygget på internasjonal forskning om læringsutbytte som vektlegger modellering, egen aktivitet og mest mulig spesifikk evaluering og tilbakemelding (Hattie, 2013, Blossing et.al., 2014). **Det er syv prinsippene for sensitivisering i ICDP**

1. Etablere et nært og tillitsfullt forhold til omsorgsgiver
2. Fremme en positivt og utviklingsfremmende oppfatning av barnet
3. Påpeke og bekrefte det positive som omsorgsgiver allerede gjør.
4. Sette ord på hva som er godt samspill
5. Aktivere omsorgsgiver med utgangspunkt i oppfatningen av barnet og åtte tema for godt samspill
6. Dele erfaring i gruppen
7. Bruke en personlig og innlevende formidlingsform

Målet med ISCP er å fremme den positive oppfatningen av og holdningen til barnet, og påvirke omsorgsgivers forståelse av hvor viktig sensitivt samspill mellom

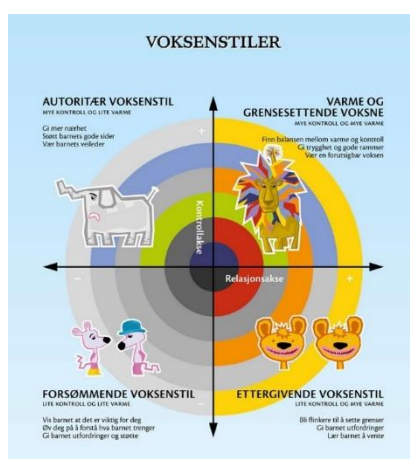

omsorgsgiver og barnet er for barnets utvikling. Målet er også å fremme omsorgsgivers oppfatning av seg selv som kompetent og mestrende.

For å oppnå disse målene ønsker vi i Brinken også å møte barn med en autoritativ voksenstil.

Den autoritative voksne skal:

- Gi varme og omsorg, men sette klare grenser og forventninger
- Bygge relasjoner til barn, med respekt og varme
- Være vennlig og tydelig i kommunikasjonen
- Være en god rollemodell for barn
- Veilede barna til konkret positiv atferd
- Veilede barn vekk fra negativ atferd

“Den enkleste måten å endre et barn på, er å endre de voksne”

Pål Roland

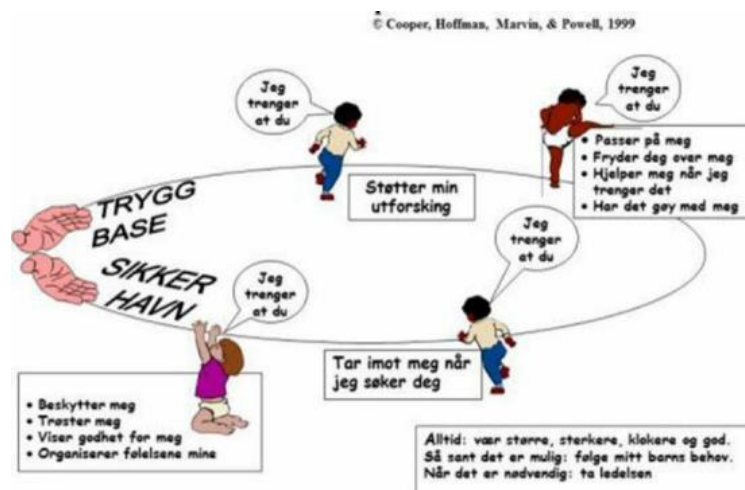
2.1 Tilknytning

Alle barn i barnehagen har behov og rett til trygghet, omsorg, nærhet og kjærlighet. Disse faktorer er et viktig fundament for barns videre utvikling, både i et psykologisk, utviklingsmessig og læringsperspektiv. Omsorg bidrar til barns trygghet, trivsel og utvikling av empati og menneskekjærlighet.

I Brinken barnehagen skal barna oppleve å bli sett, hørt og forstått og møtt med respekt. Barna utvikler kompetanse på omsorg, og skal oppleve at de kan gi seg selv og andre omsorg. Personalet i barnehagen skal være gode rollemodeller som hjelper barn til å sette ord på følelser og tanker. Som kan stimulere barns selvstøtte og hjelpe dem til å håndtere vanskelige opplevelser.

En viktig forutsetning for en god tilknytning, er gjennom å skape gode relasjoner med barn og foreldre. Dette er noe vi arbeider med hver dag. Særlig har vi fokus på en god dialog ved hente - og bringe situasjon. Når barn kommer i barnehagen skal de bli møtt av voksne som ser, og kjenner hvert enkelt barns behov og ønsker i denne situasjonen. For noen barn er det vanskelig å "ta farvel", kanskje de trenger et fang å sitte på før de er klar for lek og samspill sammen med andre barn.

Gjennom relasjoner evner vi å skape en trygg tilknytning, og vi støtter utforskning. Barna skal oppleve varme og omsorgsfulle voksne som inviterer til godt samspill. Som en naturlig del av vårt arbeid, kjenner vi til og bruker tilknytningsteorier og anerkjennende kommunikasjon som en del av relasjonskompetansen. I 2024-2025 ønsker vi å jobbe mer systematisk med Trygghets sirkelen.

Gjennom observasjon og refleksjon skaper vi oss en god tilnærming til barna og gir tilpasset omsorg til enkeltbarn og barnegruppen. Personalet skal ta del i og være aktive i barnas lek. Personalet møter barnas forskjellige behov og setter positive grenser. Positiv og tydelig grensesetting er viktig i grunnlaget for en trygg barndom.

Tilvenningsperioden for nye barn er viktig at vi gjennomfører på en måte som skaper trygghet. Målet for tilvenningsperioden er ikke å trene barn og foreldre opp til å si «Hadet» til hverandre – men å gjøre dem så trygge på barnehagen at det oppleves greit å skilles. Det er viktig at barnet får mulighet til å bli kjent med, og knyttes til en voksen, før foreldrene begynner å forlate barnet. Hvor lang tid dette tar og når en oppnår trygghet, er ulikt fra familie til familie. Fasiten er i barnet og hos foreldrene!

Det at barnet gråter kan være et tegn på god tilknytning mellom barn og foreldrene. Både barnet og foreldrene skal bli trygge på at barnet går til en god hverdag.

Kort tid etter oppstart gjennomfører vi en startsamtale som skal evaluere den første tiden i barnehagen, samt styrke vår evne til å tilpasse oss barnets behov på en god måte.

2.2 Lek

Lek er lystbetont, og er en av de viktigste elementene i barnas liv. Leken har egenverdi og er en læringsarena for barna. Gjennom leken lærer barna sosiale spilleregler, de får språktrening, motoriske utfordringer, oppøving av fantasi, samtidig som de kan få bearbeidet ulike inntrykk fra hverdagen.

Barna gjør seg erfaringer i leken gjennom å utforske og prøve ut ting, samtidig som de får kunnskaper og utvikler selvtillit. Barn sosialiseres gjennom leken og utvikler en beredskap for læring, utvikling og mestring.

Lek og vennskskapsrelasjoner er viktig for barns trivsel og forebygger mobbing i barnehagen (Lund mfl.2015). For å forstå mobbing i barnehagen, og iverksette tiltak i det forebyggende arbeidet, må personalet ha kunnskap om lek og vennskap. Lek og vennskap, og opplevelsen av å være en del av et fellesskap, er viktig for alle barn. Vennskskapsforhold er en beskyttende faktor i forhold til mobbing, og det er derfor viktig å ha fokus på lek og vennerelasjoner. Barns ferdigheter når det gjelder sosial kompetanse kan være medvirkende til om de blir valgt eller ikke valgt til lek.

Gjennom leken former barna sin oppfatning av verden og av seg selv. Ved å leke øver barna opp sin evne til å fremme egne behov og ta hensyn til andre og leken er grunnlaget for læring av sosial kompetanse. Barn leker på ulike måter på bakgrunn av alder og forutsetninger. For de minste barna er det bevegelse og sansing som er fremtredende. Vi ønsker å gi rom og tid for barna til å kunne være i leken. For barnet kan leken være mål i seg selv.

I den tiden barna går i barnehagen skjer det store framskritt i barnets utvikling, også når det gjelder lek. Observasjon og refleksjon rundt barnas lek skal være med å gi en økt forståelse av barnas utbytte i leken. Personalet har også en viktig funksjon når det gjelder å støtte barna i leken, for å bidra til progresjon og utbytte. Det er også viktig å sikre at leken fremmer verdier som inkludering og samhold.

Lek hos de yngste barna er ifølge Drugli (2017), utforskning, eksperimentering og sanseerfaring, og lek kan skapes ut ifra hvilken som helst situasjon. Leken er også avgjørende for trivsel og utvikling hos de yngste.

Når barnet blir rundt 2 år, blir de mer opptatt og interessert i andre barn og omgivelsene rundt. I denne alderen handler ofte leken om å ta ifra hverandre leker, dette er normalt barns utvikling. Samt å bære rundt og samle på leker, eller tømme lekekasser utover gulvet.

Når barnet er rundt 3 år, begynner de fleste barn å bli opptatt av å ha venner. De fleste 3 og 4 åringer er også begynt å delta i rollelek, og de begynner gradvis å bruke fantasien. De gir hverandre roller, og har begynt å lære seg å vente på tur. og De er fortsatt umodne når det gjelder sosial kompetanse, og språklæring er en viktig del av leken.

Leken er svært viktig for barna i hele deres tid her i barnehagen. Det er stor progresjon i barns lekekompetanse i løpet av de årene de går i barnehagen. Når barna blir 4-5 år har de virkelig begynt å leke sammen. De fleste har nå lært seg å vente på tur, og klarer å opprettholde lek over en periode. De har skjerpede sanser og mye fantasi. Likevel trenger barn fortsatt voksne som er til stede i leken. Noen barn vil fortsatt trenge hjelpe og støtte i lek.

I tillegg til rollelek, som vi har tatt utgangspunkt i her, finnes det ulike typer lek som f.eks. paralellek, konstruksjonslek, funksjonslek, regellek, sanglek mm.

2.3 Læring

Vi har et helhetlig læringssyn der utgangspunktet er at barn er kompetente og lærer gjennom alt de opplever. Barn lærer i samspill med andre mennesker og med miljøet rundt seg og de søker mening i alt de gjør. Når barnet føler seg trygt og godt ivaretatt, først da kan barnet ta til seg ny informasjon som læring, mestring og vennskap. For oss henger lek og læring sammen. Lek er barnehagens sentrale arbeidsmetode. Når vi lærer, foregår det en endring i oss, vi oppdager nye sammenhenger og får en ny forståelse.

Personalet skal anerkjenne og stimulere barnas undring, nysgjerrighet, vitebegjær og kreativitet. Personalet skal støtte barn gjennom utfordrende læringsprosesser. Dette kjennetegnes gjennom at barn og voksne søker informasjon og læring. De voksne reflektere sammen med barna og deltar aktivt i barnas søken etter mening. Barn og voksne våger å prøve og feile sammen.

Barns medvirkning

Barnas rett til medvirkning er nedfelt som en rettighet i grunnloven, barnehageloven og FN's barnekonvensjon. Barns medvirkning innebærer at barna har rett til å påvirke sin egen barnehagedag.

Barna skal ha innflytelse på eget liv. Barn skal ha medvirkning i sin egen hverdag, noe som forutsetter at ikke alt er planlagt og bestemt av de voksne i barnehagen. Barnet skal gjennom egne interesser og kunnskaper virke med, og ha innflytelse på arbeidet i barnehagen. Barns medvirkning handler også om at de voksne tolker barnas uttrykk og legger opp hverdagen etter det de tolker som barnas behov. Barns medvirkning er like viktig for de som ikke kan uttrykke seg verbalt, og de voksne må derfor være gode på å «høre» alle.

Barnestemmen skal være det som danner grunnlaget for vår virksomhet. Dette betyr at de voksne som jobber her tar del i barnas daglige liv, de støtter dem i deres utforskning og de planlegger ut ifra barnas interesser og behov. Barna har rett til å påvirke hvordan hverdagen deres skal se ut og barnehagen må være bevisst på å tolke barnas ulike uttrykk og tilrettelegge ut ifra barnas alder, behov og individuelle forutsetninger. Også de minste barna som ikke uttrykker seg verbalt har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter. Barnehagen må også for dem planlegge ut ifra de samme kriteriene for å sikre at også deres «stemmer» får en respons som er tilpasset dem

2.4 Vennskap og felleskap

Sosial kompetanse har en stor betydning for å fungere godt sammen med andre. Gjennom dette skapes grunnlaget for demokratisk kompetanse som handler om å se en ting fra flere synspunkter, å uttrykke sin egen mening og kunne reflektere over egne og andres følelser og opplevelser. Barna skal oppleve at det er mange måter å tenke, handle og leve på.

Personalet skal anerkjenne, stimulere og legge til rette for vennskap. Personalet skal sørge for at barna ikke utvikler uhensiktsmessige handlingsmønstre som kan påvirke dem selv eller andre. Gode holdninger er viktig for at barna skal oppleve et felleskap preget av inkludering og respekt.

2.5 Mangfold

Barnehagen skal møte mangfold som en ressurs. Barna skal møte et inkluderende miljø der det er plass til alle uavhengig av alder, kjønn, nasjonalitet, interesser, språk, funksjonshemning og seksuell legning. Nær samhandling og kommunikasjon med barnas hjem er viktig for å få informasjon om hvordan barn og foreldre har det både hjemme og i barnehagen. Vi skal respektere og inkludere mangfoldet. For å gjøre dette kreves det at vi møter dagens mangfold med åpenhet og toleranse, vi snakker og undrer oss sammen med barna om mangfoldet i Brinken barnehage og i verden. Vi ønsker at alle barn skal få en positiv bekreftelse på seg selv. Den du er, og det du bringer med deg inn i barnehagen er verdifullt og vi trenger alle i vårt fellesskap.

Mangfoldsuker

I barnehagen skal alle barn erfare å være betydningsfulle, og en del av et fellesskap. Både sammen med andre barn og sammen med de voksne. Barnehagen skal fremme verdier som åpenhet, inkludering og aksept. I juni ønsker vi å markere dette litt ekstra med samlinger, farger, musikk og bevegelseslek.. Det er viktig at vi i barnehagen bidra til at barna opplever at det finnes mange forskjellige måter å tenke, handle og leve på. I barnehagen møter barna et mangfold av mennesker. Mangfold innebærer ikke bare de kulturelle og religiøse, det kan også være etniske og språklige forskjeller. Barna treffer mennesker i alle aldre, kjønn, funksjonsnedsettelse,

kroppsformer, bosteder og familieformer. Det er viktig at alle barna i barnehagen får sin kultur gjenspeilt i barnehagen, i løpet av tiden sin her hos oss.

Mangfold, åpenhet og respekt er noe vi skal jobbe bevist med hele tiden i barnehagen, men i juni vil vi et ekstra fokus på akkurat dette.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

3.1 Fagområder

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Språklig kompetanse har betydning for barns identitetsutvikling og for barns evne til å forstå og kommunisere, filosofere og fabulere, samhandle og bygge relasjoner. Allerede fra fødselen er barnet åpen for kontakt og samspill med andre mennesker.

Godt språkmiljø innebærer at det finnes og gis rom for mange former for kommunikasjon gjennom fysiske, estetiske og verbale uttrykk. Språkstimulering foregår i alle sammenhenger, gjennom hele dagen, og utvikles i samspill med andre. Årets fokusområde vil være å øke bruken av bildestøtte og tegn til tale.

Ved å støtte barns uttrykksmåte, og gi de flere kommunikasjonsformer vil barn i større grad kunne gi uttrykk for sine meninger og behov, og dermed få større påvirkningskraft på barnehagehverdagen sin. Bildestøtte og tegn til tale kan være

med på å gjøre dagene mer forutsigbare fordi tegn og bilder presenteres som et tillegg til det verbale.

Vi voksne skal bidra til at barna blir hørt, lærer å lytte og å gi respons i gjensidig samhandling med andre barna og voksne. Vi skal støtte barna i å bruke sitt språk til å uttrykke følelser, ønsker, løse konflikter og til å skape positive relasjoner i lek og annet samvær.

I Brinken barnehage skal vi:

- Vi skal være gode språkmodeller
- Vi skal sette ord på, og benevne
- Vi skal bruke konkrete og bildestøtte
- Vi skal synge, og bruke rim og regler
- Lese bøker, og bruke god barnelitteratur ut fra barnets alder og tema
- Ha morgensamlinger og samlingsstunder

3.1.2 Matematisk kompetanse

Fra barna blir født utvikler de et forhold til antall, rom og form. Barnehagen er en arena for utforsking og utvikling av barnas kompetanse innenfor disse områdene. Daglig møter de begreper som handler om rom og plassering, antall og form, enten det er gjennom hverdagsaktiviteter i garderoben, ved bordet eller i leken.

Innenfor fagområdet «Antall, rom og form» er det et mål for oss å tilby barna et variert lekemiljø som utfordrer og utvikler den matematiske kompetansen, samtidig som personalet skal benytte de daglige rutinene og aktivitetene til lek og samtaler som stimulerer begrepsbruk, undring og utforsking.

I Brinken barnehage skal vi:

- Gjennom hverdagssituasjoner i barnehagen skal vi bruke et matematisk språk som firkant, trekant, sirkel, telling, måling, sortering ol.
- Være bevisst barns undring rundt det matematiske språket i lek og hverdagssituasjoner

- Spille spill og benevne logoer, skilt og annet barnet er opptatt av

3.1.3 Digitale Matematisk kompetanse

Brinken barnehage skal være en barnehage som har et oppdatert og fornuftig forhold til digitale verktøy. Barnehagen var en av de første barnehagene som tok i bruk Vigilo kommunikasjon som kommunikasjonsplattform mellom barnehage og hjem. Vigilo er også et godt planleggingsverktøy og kan være med å dokumentere praksis på en god måte både for barn og foreldre. Arbeid på nettbrett og pc sammen med barn i form av apper og programmer tilpasset barn og med en pedagogisk verdi er også noe vi tar med oss inn i arbeidet med barna

I Brinken barnehage skal vi:

- Skape en begynnende erfaring hos barna, med hvordan de ulike digitale verktøyene brukes
- De eldste barn skal skape en begynnende forståelse for hva digital dømmekraft er, og hvordan vi håndterer det
- Digitale samlinger

3.1.4 Barnehagens tema

Gjennom å fordype seg i ett tema gjennom året får vi mulighet til å utforske temaet sammen med barna. Temaet skal være åpent nok til at vi kan tilpasse det barnas behov og samtidig gi oss et felles fokus.

Årets tema er Rollelek.

Lek er en naturlig del av barnas liv, og derfor ønsker vi at det skal være et av hovedfokusene her hos oss. Gjennom rolleleken lærer barn sosial kompetanse, og rolleleken kan i seg selv bli sett på som en metode for å styrke vennskap, relasjoner og barnets "selv". Personalet skal tilrettelegge for god lek ved å lage kreative og inspirerende lekemiljøer, og være tilstedeværende og engasjerte voksne som deltar eller gir anslag i leken.

Lamer (1997) sier at noe av det viktigste med rolleleken er dens late som-karakter. Det er lov å prøve og feile siden det ikke er på ordentlig. En kan gå ut av rollen og si «men det var bare på lek» og bli møtt med forståelse fra andre barn. På denne måten blir barnet både bedre kjent med seg selv og med barna som er rundt. Rolleleken handler mye om relasjonen til hverandre og samhandling.

Til å begynne med er rolleleken svært enkel, men i løpet av årene (etter hvert som barna får mer sosial kompetanse) kan leken bli mer kompleks. I rolleleken får barna øvd seg på en rekke element i forhold til egenledelse. Egenledelse er et samlebegrep for prosesser som analyserer, setter i gang, styrer og regulerer atferden vår i en gitt situasjon. Dette er avgjørende ferdigheter ved utvikling av vennskap, sosial deltakelse og konfliktløsning. Med andre ord så krever rolleleken de ferdigheter som de fleste voksne bruker til enhver tid, i egne aktiviteter og i samhandling med andre.

Å støtte opp om barnas lekemuligheter er en av barnehagens viktigste oppgaver, og dette poengteres også av rammeplanen. Vi i barnehagen vil at barna skal få lov til å være barn og nyte den lekende perioden av livet. Vi vet at de erfaringene de får gjennom leken vil bidra til at barna får mange gode læringssituasjoner og ny kompetanse de tar med seg videre.

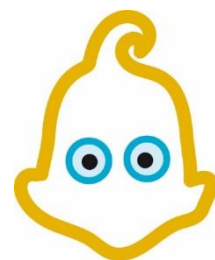
Videre kan rolleleken benyttes som metode for å få utløp for fysisk uro, men også for å utløse latter og glede. Barns opplevelser er med å gi innhold til leken. Får et barn et søsken, eller reiser til Syden ol. Fører dette ofte til at leken til barnet og gjerne flere barn dreier seg om fødsel/baby og reising i tiden fremover. Barn som opplever kriser eller traumer bruker leken til å bli kjent med, uttrykke og bearbeide sine følelser i leken. Lek er naturlig for barn, og derfor viktig at vi tid, rom og sted for lek.

I Brinken barnehage skal vi:

- tilrettelegge for at barna får opplevelser som gir næring til deres fantasi
- tilrettelegge barnehagens fysiske miljø, ute og inne, slik at det skapes gode lekerom
- sørge for at barna har tilstrekkelig lekematerialer som er utfordrende og inspirerende
- være lekende voksne og legge til rette for ulike former for lek
- hjelpe og støtte barn som har problemer med å komme med i lek eller i gang med lek

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Utviklingsområdet de siste årene har kretset rundt temaer som trygghet, god relasjonskompetanse. Dette tar vi med oss videre inn i barnehageåret 2024/2025. Dette er blitt en viktig del av oss, og vi ønsker at dette skal være en del av vår pedagogiske praksis i fremtiden.

For å finne å finne vårt nye utviklingsarbeid (Satsningsområde) hadde vi noen refleksjoner om hvor vi er, hva vi er gode på, og hva vi ønsker å videreutvikle. Vi gikk også igjennom brukerundersøkelsen for å se hvor vi har vårt utviklingspotensial. Vi ser at Inne og utemiljø er et punkt vi skårer dårligere på en andre punkter. Vi vet at inne og utemiljøet er viktig for barns utvikling og for barnas psykososiale miljø.

Lekemiljø inne og ute

Vi skal ha et bevist forhold til hvilken leker vi har på avdelingen, hvorfor vi har disse lekene og hvordan lekene blir presentert. Leker, bilder og bøker må være tilgjengelig for de barna som skal benytte seg av dem. Vi skal se på lekesonene på avdelingene, og legge til rette slik at alle barn på avdelingen føler tilhørighet og er inkludert. Vi skal tilby leker og lekesoner ut ifra barnas alder og modningsnivå.

Vi skal se på hvordan møblene på avdelingen står, og et bevist forhold til hvordan vi møblerer.

Hvis vi tilbyr lekemateriale som er gjennomtenkt, for eksempel ha nok leker av hvert slag, reduserer vi blant annet konflikter mellom barn, som igjen gjør at relasjonen mellom barna blir bedre. Som igjen gjør at barns psykososiale blir bedre. Teamet vår Rollelek, er også avgjørende for hvilke leker og lekemiljø vi legger til rette for.

Vi i Brinken har et 2 delt uteområde, foran og bak barnehagen. Foran har vi sandkasse, disser, lekehus og klatrestativ. Bak består uteområdet av trær, gress, og mye ulent terreng.

Vi bruker hele uteområdet i barnehagen, men vi kan bli enda bedre på å benytte området bak huset. Vi ønsker å gjøre uteområdet mer innbydende med enkle og rimelige midler.

Barn kan ha behov for nye impulser i lek, med ansatte som deltar i oppstarten av en lek, kan vi gi barna nye impulser, inspirere og bidra til variasjon i leken. Vi ønsker derfor å lage lekepose/kasser som vi lett kan ta inn på avdelingen eller ut på uteområde. Disse kan inneholde eventyr, ulike leker, bøker o.l. om følelser eller andre konkrete som gjør det lettere for voksne å sette i gang en organisert lek.

Voksne som er aktive i barnas lek

Barna skal oppleve de voksne i barnehagen som deltakere i sin lek. Vi ønsker å fokusere viktigheten av deltakende voksne som bidrar til å gi leken energi og innhold, og som gjennom dette tilfører glede og begeistring til barnas lek. Å involvere seg i leken som voksen skal tilføre leken noe. Den voksne skal se helheten i situasjonen, inkludere de som blir ekskludert, og sørge for at ingen faller utenom. Det er derfor viktig at den ansatte ikke bare har en kompetanse innen barns lek, men at den også evner å se hvilke utfordringer som påvirker leken. Barns meningsskaping oppstår i lekbetont virksomhet, og i denne meningsskapingen skal vi som voksne i Brinken barnehage være aktive deltakere. Lekens store egenverdi gjør at den aldri må prioriteres bort.

Barnestemmen

Barnestemmen handler om så mye mer enn bare det barna sier. Som voksne må vi være gode på å forstå barna, deres behov og deres fokus. Barna skal være med å påvirke sin egen hverdag, de skal ha en reell medvirkning på hvordan vi jobber i barnehagen. I Brinken barnehage ønsker vi å ha et ekstra fokus på dette arbeidet. Vi har barn med ulike behov, og et stort mangfold som gjør at vi må være i stand til å tolke mange ulike barneperspektiver. Videre sier artikkel 12 i FNs barnekonvensjon at «Alle barn har rett til å si sin mening, og deres meninger skal bli tatt på alvor». I praksis betyr dette at barna skal ha medvirkning på barnehagens planer og gjennomføring. Videre skal personalet tolke barnas verbale og non-verbale uttrykk, samt gjennom observasjon være i stand til å reflektere rundt det som uttrykkes. Gjennom observasjon tolker de voksne barnas intensjoner og forutsetninger og tar valg basert på dette. Dette krever fleksibilitet fra de ansatte, men også at man som voksne evner å være empatiske. Når vi ønsker å trekke frem dette som et fokusområde er det fordi dette er et tema som krever mye av oss som voksne.

Barns tenkning

Gjennom utviklingsarbeidet skal vi lære å anerkjenne barn som grunnleggende nysgjerrige. Barnas undring skal bli møtt av voksne som er deltakende, som hjelper dem videre til å skape mening og gjennom dette styrke barnas evne til tenkning. Barn filosoferer rundt det aller meste på sin egen måte. Å være til stede i prosessen mot det å finne svar på små og store spørsmål er viktigere enn å nødvendigvis kunne sette to streker under svaret. Å ta seg tid til å filosofere sammen barna er viktig for deres evne til å utvikle sin egen tenkning.

Arbeidsmetoder

For å sikre at vi når målene våre i utviklingsarbeidet er det viktig at vi evaluerer det vi gjør. Vi har gjennom vårt arbeid med utvikling valgt å gjennomføre observasjoner på tvers av avdelingene. Vi bruker mye kollegaveiledning, praksisfortellinger og refleksjonsoppgaver i grupper for å lære av hverandre. Dette arbeidet gir oss kunnskap om og bevissthet rundt barnas utbytte, at vi klarer å påvirke barnas tenkning og at vi sikrer at barnestemmen blir hørt. Gjennom brukerundersøkelser får foreldrene en anledning til å komme med sine tilbakemeldinger. Viktigst av alt er de

daglige tilbakemeldingene vi får. Terskelen er lav for å komme med tilbakemeldinger på det vi gjør.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Det å dokumentere det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid. Det er for å vise at vi oppfyller kravene barnehageloven og Rammeplan har gitt oss. Det foregår på ulike måter: blant annet ved å henge bilder på avdelingen, vise bilder/film på foreldremøter og rapporter på Vigilo.

Noen prosjekter barna jobber med får de ta må hjem, noen står i barnehagen på utstilling slik at alle kan se hva vi har gjort. Vi sender også en rapport til Etat for barnehage i forhold til vårt Utviklingsarbeid på slutten av året. Annet hvert år har vi også et stedlig dialogmøte, hvor vi i barnehagen må legge frem hva i har jobbet med, og hvordan vi har gjort dette arbeidet i barnehagen.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten Vi bruker også ulike metoder av observasjoner, praksisfortellinger og veiledning. Dette er med på å skape refleksjon hos personalet.

3.1.5 Vurdering

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Pedagogiske evalueringer er grunnlag for vurdering, og erfaringene brukes i videre planlegging.

Vinteren 2024 og våren 2025 vil personalet og foreldre/foresatte få et spørreskjema. Vi ønsker å få en vurdering/tilbakemelding om de ser at vi jobbet med et systematisk utviklingsarbeid her i barnehage. På den måten vil vi kunne justere vårt videre arbeid, på bakgrunn av de funnene vi finner.

For å utvikle barnehagens som pedagogisk virksomhet er det viktig at alle ansatte deltar i vurderingsarbeidet. Foreldrestemmen og barnestemmen er også viktig for oss, slik at alle blir en del av vår pedagogiske virksomhet, og vårt systematiske vurderingsarbeid gjennom året.

3.1.6 Oppfølging

Gjennom hele barnehageåret dukker det opp caser/problemstillinger som vi ser har et behov for videre oppfølging. Vi vil også legge til at alle får delta både på individuell og gruppe veiledning gjennom året, gjennom felles fokus på planleggingsdagene. Vi ønsker å gi personalet en mulighet til å påvirke og medvirke i arbeidet med veiledning. Behovet til de ansatte kan være ulikt, og fra avdeling til avdeling. Pedagogene vil ha ansvar for felles veiledningene med caser og spørsmål om for eksempel foreldresamarbeid, og annet som vi ser er aktuelle og trenger å reflektere over. I den individuelle veiledning har den enkelte ansatte ansvar for innholdet i sin egen veiledning

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Foreldre og foresatte er en viktig del av barnehagen vår. Derfor ønsker vi å ha et godt og tett samarbeide med foreldrene. Gjennom et godt samarbeid, vil vi bedre kunne tilrettelegge hverdagen for det enkelte barnet. Foreldres medvirkning sikres gjennom deltakelse på foreldresamtaler, foreldremøter, Udir sin foreldreundersøkelse og gjennom samarbeidsutvalget. I leverer og hentesituasjoner ønsker vi å legge til rette for godt samarbeid, og deltakelse gjennom utveksling av relevant informasjon om barnet og om barnets livssituasjon.

På foreldremøte ønsker vi å bruke metoder slik at foreldrene selv kan være aktive, og får muligheten til å medvirke og komme med sine synspunkter på foreldresamarbeid. Metoder vi da kan bruke er Dialogspill, Dialog kafe eller lign. Ved å skape trygghet, tillitt og god dialog med foreldrene, tror vi gjør at de lettere er åpne om eventuelle utfordringer og ting de er usikre på. Det er viktig å gi foreldre/foresatte en forståelse

for hvorfor den informasjonen er viktig for oss. Det er laget rundt barnet som skal gi best mulig oppvekst vilkår og da må alle samhandle til barnets beste

Del to

I. Barnesyn og læringsyn

Barnet ses som subjekt, som aktivt deltagende i egen utviklings- og læringsprosess. Gjennom opplevelser, erfarer barnet sin verden innenfra, gjennom sin kropp, sine følelser og sitt sinn. Barnets iboende nysgjerrighet er en drivkraft i søken etter ny kunnskap. Utviklingen av en god selvfølelse avhenger av at barnet møter tilstedeværende, støttende voksne som forstår barnets intensjon.

De voksne i barnehagen skal møte barnet som individ, ha respekt for barnets opplevelsesverden, bidra til at barna i fellesskap med andre utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner. Vi skal møte dem med empati, slik at de selv utvikler sine egne empatiske evner. Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold bygge på et helhetlig læringssyn, der omsorg, lek og læring ses i sammenheng, og læringsmiljøet skal tilpasses hvert enkelt barn, uansett alder og forutsetninger.

Gjennom tilrettelegging av leke- og læringsmiljøet og deltakelse i barns aktiviteter skal personalet sikre at rammeplanens målsettinger blir ivaretatt. Lærelyst og læringspotensial møtes, ivaretas og utfordres i et miljø preget av trygghet og inkludering. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna får bidra i egen og andres læring. Kontekst, samhandling og meningsskapning er derfor sentralt når det kommer til læring. Læring ses på som en sosial og aktiv prosess, og personalets evne til å møte barna der de er har avgjørende betydning.

De voksne skal være aktive bidragsytere barnets søken etter ny læring, skal ta del i barnets lek og være en trygg faktor i barnas evne til å skape gode relasjoner og vennskap.

II. Pedagogisk relasjonskompetansen

Pedagogisk relasjonskompetansen kan forstås som personalets evne til å se, forstå og justere seg til hvert enkelt barn, uten å gi opp sitt eget perspektiv, lederskap og integritet. Personalet skal møte barna med anerkjennelse, samt evne å se barnas fokus. Barnas opplevelser skal tilføres mening, og det skal settes positive og tydelige grenser når noe ikke er akseptabelt.

Pedagogisk relasjonskompetansen handler også om at det er den voksne som alltid har ansvar for relasjonens kvalitet i samspill med barn. Ansattes møte med

enkeltbarn og barnegruppe er den viktigste byggesteinen i et bærekraftig godt psykososialt barnehagemiljø. Barn som blir tatt på alvor og blir lyttet til motiveres for læring og utvikler tillit til seg selv og andre.

Personalets refleksjonsevne og fagpersonlige kompetanse er også en grunnleggende forutsetning for barns utvikling og læring. Det stilles krav til profesjonsbevissthet og profesjonsetikk. Personalet skal se barnet og møte det med en varm og inkluderende holdning som til enhver tid er til det beste for barnet og for barnegruppen.

Gjennom arbeid med pedagogisk relasjonskompetansen skal barnehagen bidra til at barna:

- opplever tilknytning til stabile, tilstedeværende voksne
- opplever at de blir sett, hørt og tatt på alvor
- opplever at de er inkludert og en del av et godt psykososialt fellesskap
- får uttrykke seg og får innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen

For å arbeide mot disse målene må personalet:

- systematisk reflektere over hvordan barnehagens barnesyn og lærings syn kommer til uttrykk i møte med barn og foreldre
- samhandle med foreldre og legge til rette for involvering i å utvikle et godt psykososialt miljø.
- utvikle sin kompetanse i å møte kulturelt mangfold på en inkluderende måte
- videreutvikle sin relasjonskompetanse gjennom sensitiviseringsprogram som ICDP
- bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling. mellom kjønnene, og aktivt arbeide for å rekruttere og beholde menn i barnehagen

Pedagogisk relasjonskompetansen er en forutsetning for å skape gode grunnlag for livslang læring i det 21. århundre, og barnehagen skal ha høy kvalitet på arbeidet med dette området.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Begrepet danning omfatter alle møter, opplevelser og erfaringer vi gjør gjennom hele livet som påvirker og danner oss som mennesker. Barna skal være aktive aktører i egne dannelsesprosesser. Gjennom dette dannelsesperspektivet vil vi beskrive hvordan barnehagen ser på omsorg, lek og læring for livsmestring i det 21. århundre.

Rammeplanen sier; «Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger». Med dette forstår vi vårt ansvar som rollemodeller i barnehagen. Omsorg er å ville hverandre vel, omsorg kan være blikkontakt, nærhet, tilknytning, men også at vi voksne er lydhøre for barnas uttrykk og imøtekommer dem med sensitivitet. Omsorg kan være nødvendig grensesetting og veiledning der vi voksne erkjenner vårt ansvar

med å være større, sterkere, klokere og god for at barna får utvikle tillit til seg selv og andre. «Leken er barnets naturlige uttrykksform og for barnet er leken et mål i seg selv.

Barnet opplever ikke noen forskjell på lek og læring i sitt perspektiv. De lærer av alle sine erfaringer, og det er barnehagens oppgave å tilby et rikt og variert leke- og læringsmiljø som ivaretar rammeplanens mandat.» (SFK-LOL 2018-2021). Med dette forstår vi vårt ansvar som bevisste voksne.

Vi skal både tilrettelegge og gripe situasjoner der barna kan utfordres for å tillære seg holdninger, ferdigheter og kunnskap som styrker deres danning og utvikling.

«Læringskurven er brattest i barnets første leveår. Barnet lærer seg språk, de møter ulike mennesker, kulturer, normer, omgivelser og utfordringer. Alt barnet opplever bidrar til barnets dannelsesprosesser og utvikling av grunnleggende kompetanse på ulike områder.» (SFK-LOL 2018-2021). Med dette forstår vi at våre egne holdninger, ferdigheter og kunnskap er avgjørende for barnas utbytte av leke -og lærings situasjoner hos oss.

Kvaliteten på vår tilnærming til barna påvirker både danning, omsorg, lek og læring. Vi må være i utvikling for å møte barna der de er individuelt, sosialt og i et samfunnsmessig perspektiv.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære nye ting og oppleve fremgang gjennom stadig nye opplevelser og erfaringer.

Progresjon i barnehagens innhold må ses i sammenheng med både barnas og barnegruppens progresjon. Dette er en kompleks prosess som handler om barns utvikling generelt og om barns utvikling i lek og i læringsprosesser.

For å få til dette skal personalet legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker og materiell og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter, samtidig som det skal tas hensyn til at hvert barn er unikt og utvikler seg ulikt og i forskjellig tempo.

Barna lærer best når det er balanse mellom de ferdigheter de innehar og de utfordringer de blir stilt overfor. Vi kan dele dette opp i to måter å se progresjon på i barnehagen:

Planer for hele barnegruppen

- Barnehagens innhold (tema, alder og aktiviteter)
- Organisering av materiale og utstyr i barnehagen må tilrettelegges slik at barna har muligheten til utvidelse av sine aktiviteter.
- Progresjon i det pedagogiske arbeidet for barnegruppen må fremkomme i planer.

Tilrettelegge progresjon for det enkelte barn

- Styrker som barnet kan bygge på og områder barnet trenger støtte på
- Oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av
- Tilpasset det enkelte barn - bidra til at barna får mestingsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter

For å tilrettelegge for progresjon i barnehagens innhold må personalet både ha kunnskap innen de ulike tema og fagområdene i rammeplanen, og de må ha kompetanse om barns lærings- og utviklingsprosesser.

I arbeidet med fagområdene skal personalet oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av. De skal planlegge og tilrettelegge for alle barn og bidra til at barna får mestingsopplevelser, samtidig som de har noe å strekke seg etter.

Videre skal de legge til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse. De skal introdusere nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer, og sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materiell, bøker, leker, verktøy og utstyr, og gjøre disse tilgjengelig for barna.

Det å kunne stille nye og relevante spørsmål og kunne reflektere over disse er avgjørende forutsetning for livslang læring i det 21. århundre.

V. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

Å begynne i barnehagen er en stor omveltning i små barns liv. Tilretteleggingen og kvaliteten på barns overgang til barnehagen er avgjørende for barns trivsel og trygghet og for et godt og gjensidig samarbeid med foreldre. Når barnet skal begynne i barnehagene skal det få mulighet til å knytte seg til en fast voksen, før foreldrene forlater barnet. I starten har alle barn i Brinken barnehage en primærkontakt, som møter barnet og familie for å skape trygget og en god overgang til barnehagen for barnet. Etter hvert skal barnet hele tiden møte sensitive voksne, som intoner seg. Og ser hvert enkelt barn, behov og ønsker.

I tilvenningsperioden skal primærkontakten i barnehagen fungere som en «trygg base» for utforskning og «sikker havn» for trøst og oppmuntring sammen med barnets tilstedeværende foresatte. Trygg tilknytning er en forutsetning for nysgjerrighet og utforskertrang hos barnet. Barna får individuell tilvenning, det betyr at lengden på tilvenningen kan variere fra barn til barn. Noen barn er tidlig klare for å være alene i barnehagen, andre barn trenger mer tid på seg.

Barnehagen har fleksible rutiner som tilpasses den enkelte families behov. Dette sikrer barn en god og trygg overgang fra hjem til barnehage. Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid, slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Tilvenning, trygghet og tilhørighet er nøkkelord i forbindelse med alle overganger i løpet av barnehagetiden.

Vi har også:

- Besøksdag for nye barn og foreldre.

- Foreldremøte for nye foreldre, hvor dere får møte styrer og pedagogiske ledere, og der dere får innblikk i barnehagehverdagen og omvisning i barnehagen.
- Oppstartsamtale – samtalen rett etter at barnet har begynt hos oss, kan gjennomføres før også om det er et ønske. Vårt ønske er å ta vare på barnet på best mulig måte, forstå det og bidra til trivsel, trygghet og utvikling. Derfor ønsker vi informasjon om barnet og familien som kan bidra til dette.
- Velkommen til barnehagen-skriv.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Brinken barnehage er en fireavdelings barnehage hvor alle avdelingene er søskengrupper med barn fra 1-6 år. Barna går på sammen avdeling helt til de begynner på skolen, og vi har vennegrupper på tvers av avdelingene for felles aktiviteter og turer.

Vennegruppene settes gjerne sammen av barn på samme alder. Det siste året i barnehagen samles de eldste barna en dag i uken på førskolegruppe. Vennskap oppstår på tvers av avdelinger, barnegrupper og alder og vi har en åpen løsning hvor barn besøker og leker med barn på andre avdelinger, og vi oppfordrer og tilrettelegger også for dette.

Noen foreldre ønsker også at søsken skal gå på ulike avdelinger. Da strekker vi oss langt for å få det til. Noen ganger kan det også skje at vi ikke har plass på samme avdeling, da skal vi gi tilbakemelding i god tid til de det gjelder.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Barnehagen er en del av barnets helhetlige læringsløp. Vi samarbeider med hjem og skole for å sikre at barna er forberedt til skolestart. Vi har som intensjon å gjøre det siste året i barnehagen ekstra spesielt. De skal oppleve siste tiden i barnehagen som spennende, utfordrende og gjøre de så klar som mulig til å start på skolen når året er over.

Det barnet har av erfaringer, kunnskap og verdi fra barnehagen skal oppleves som verdifullt i møte med skolen. Barnehagen, SFO og skolen skal kjenne til hverandres faglige vurderinger, arbeidsmåter og kulturer. Sammen skal vi legge til rette for at

barn skal oppleve trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd samt forebygge krenkelser og mobbing.

Vi har:

- Overordnet plan for sammenheng mellom barnehage og skole
- Plan for samarbeid med nærskolen Varden
- Førskolebarna skal bli kjent med Varden skole gjennom besøk.

VI. Foreldremedvirkning

Den viktigste foreldremedvirkningen er de daglige møtene i hente- og bringesituasjoner. Her får foreldrene informasjon om hvordan dagen har forløpt, og tillit og god relasjon mellom foreldre og personalet bygges. Det er barnehagen sitt ansvar å legge til rette for at det blir en god dialog. Vi skal bygge tillit med foreldrene på alle nivå, og sikre at foreldre får medvirke i utviklingen. Vi ønsker at alle foreldre skal føle seg velkommen her hos oss i Brinken.

Kommunikasjon, informasjon og felles forståelse er viktig for et godt samarbeid mellom barnehage og foreldre. Foreldre skal bli hørt og tatt på alvor i saker som angår deres barn. Gjennom foreldresamtaler, foreldremøter og brukerundersøkelser gis foreldrene mulighet til å påvirke og bidra med innspill til barnehagens arbeid med pedagogisk innhold og aktiviteter.

Foreldrene er våre viktigste samarbeidspartnere og vi ønsker et nært og åpent samarbeid. Et godt samarbeid mellom personale og foreldrene er det beste utgangspunktet for arbeidet med barna.

Alle foreldre i Brinken skal få tilbudet om en startsamtale så fort som mulig etter at barnet har startet hos oss. Vi ønsker å få vite mest mulig om barnet slik at vi kan ta imot på en best mulig måte og at foreldrene kan få formidlet det de synes er viktig for barnehagen å vite. Det vil bli tilbudt vanlige samtaler i løpet av året. Foreldrene kan selv be om samtale utenom hvis de ønsker.

Barnehagen skal legge til rette for foreldres medvirkning i barnehagens innhold. Foreldre kan medvirke gjennom barnehagens foreldreråd, som består av alle foreldrene. Dette danner igjen foreldreutvalget, FAU, som igjen velger sine representanter til samarbeidsutvalget (SU).

Foreldremedvirkning innebærer at foreldre tar del i barnehagens virksomhet, uttrykker egne tanker og meninger og er med på å utforme tilbudet som barnet gis i barnehagen. Hvor aktiv deltakelsen blir, er naturlig nok avhengig av den enkeltes kapasitet og mulighet.

VII. Bærekraftig utvikling

Bærekraft betyr i praksis at vi skal levere langsiktig verdiskapning til fremtiden, og få dekket våre grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. For å få dette til må vi legge til rette for at barna klarer å ta vare på naturen, hverandre og ikke minst seg selv.

Vi ønsker å være åpen om hvordan vi påvirker verden rundt oss, og arbeider for å legge til rette for å inkludere barna i dette slik at vi sammen kan nå målene vi setter oss.

Barnehagen skal arbeide for å fremme en praksis hvor holdninger og verdier for et mer bærekraftig samfunn står sentralt i vårt arbeid.

“Rammeplanen sier at gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid. Den sier også at det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

“Barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen. For samiske barn betyr dette å leve i samklang med, nyttiggjøre seg av og høste av naturen”.

Barnehagen skal legge til rette for at barna blir kjent med naturens mangfold og få oppleve tilhørighet til naturen. Barna skal gjøre seg erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen.

Når barna får gode naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold starter dannelsen av et miljøbevisst menneske. Videre ønsker vi å formidle bærekraftige verdier, og ha fokus på gjenbruk.

Ved å tenke «Kan det brukes en gang til?» ønsker vi å gi barna holdninger som motvirker «bruk og kast samfunnet».

Vi ønsker å legge til rette for at barna forstår nytten av å rydde etter seg på tur, ved å la barna lære at det vi tar med oss på tur, tar vi også med oss hjem igjen.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barneheloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

“Barnehagen skal være en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidrar til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas psykiske og fysiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing”

(Udir)

Barnehagen skal være et trygt sted å være for alle. Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet, og barna skal få oppleve at det finnes flere måter å tenke, handle og leve på. Grunnlaget for livsmestring; barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i barnehagen. Vi er opptatt av at alle barn skal oppleve forutsigbarhet, stabilitet og trygghet i møte med sensitive, varme og inkluderende voksne.

Personalet skal legge til rette og støtte barna slik at de kan etablere vennskap og lære å løse konflikter på en god måte. De ansatte skal møte barna med respekt og anerkjenne barnets opplevelser og følelser. Et aktivt og støttende personale, som er til stede i barns relasjoner og samhandlinger, bidrar til å forebygge diskriminering og mobbing og hindrer at uheldige handlingsmønstre får utvikle seg. For å forebygge mobbing må personalet være gode rollemodeller som fremsnakker og inkluderer alle rundt seg.

«I barnehagen kan mobbing forstås som at barn utsettes for negative hendelser fra andre (barn eller voksne) i lek og samspill, der de opplever å ikke være en betydningsfull person for fellesskapet»

(Lund og Helgeland, 2016)

Vi tror at god sosialkompetanse er med på å forebygge mobbing. De seinere årene har mobbing fått større fokus i barnehagen. Derfor er det viktig at personalet her hos oss får mer kunnskap rundt dette feltet.

Mobbing blant små barn forebygges ved at de voksne er oppmerksomme på det enkelte barnets trygghet, trivsel og samspill i barnegruppen. De voksne skal kjenne til de ulike type kjennetegn og ulike typer mobbing som forekommer blant små barna. Godt samarbeid mellom barnehagen og hjemmet er viktig i dette arbeidet.

Foreldresamarbeid er en viktig del av arbeidet med et godt psykososialt barnehagemiljø. Barnehagen har ansvar for å tilrettelegge for en samarbeidsform og et innhold som fremmer trivsel og positive relasjoner og som fremmer hensynet til både enkeltbarn og barnegruppene som helhet. Personalet og foreldre har et felles ansvar for at mobbing ikke får utvikle seg i barneårene.

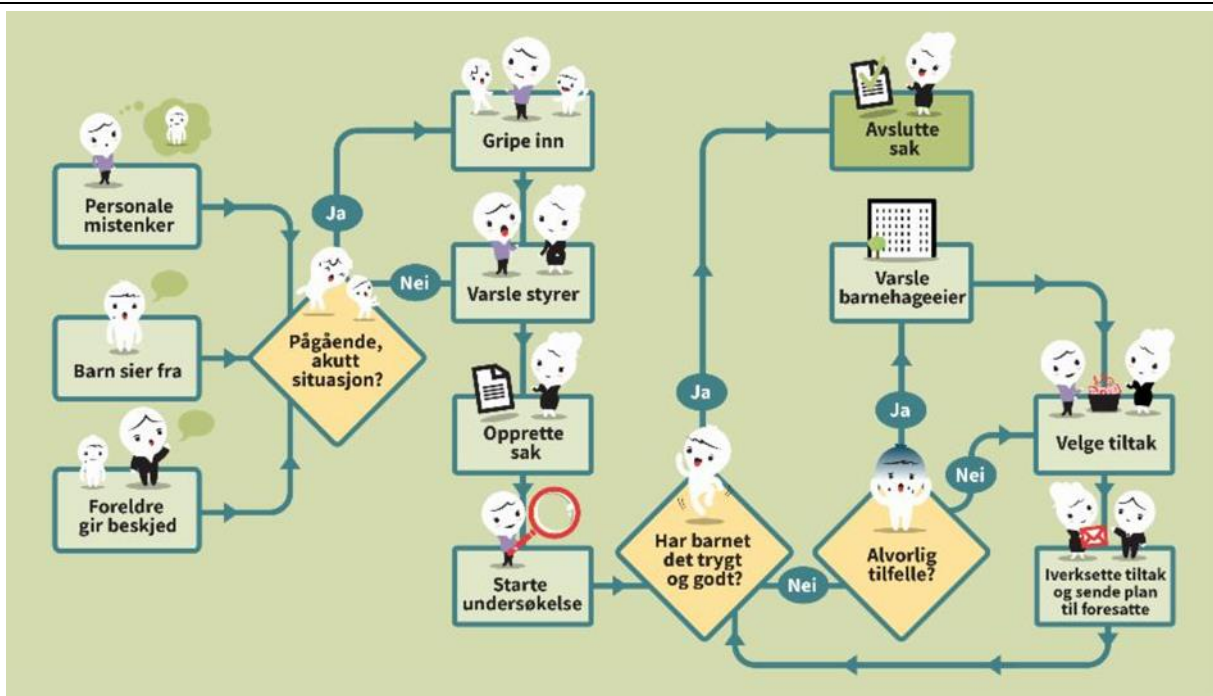
Tiltak må rettes både mot enkeltindivider, grupper og hele miljøet, mot barna som blir mobbet/utestengt, og mot de som mobber/utestenger. Voksne må sammen med foreldre sette klare og forståelige grenser for hvilke oppførsel som er akseptabel.

Barn som opplever mobbing eller bidrar til dette skal ikke bli tillagt ansvaret alene. Det skal følges tett opp i tråd med barnehagens verdigrunnlag, formål og innhold.

[SKYFRITT - Plan for inkluderende oppvekstmiljø for barn og unge i Bergen](#), er Bergen kommunes plan for å styrke innsatsen for å forbygge, avdekke og håndtere mobbing i barnehage, skole og på fritidsfeltet. Planen tydeliggjør barnehagens ansvar for å skape et godt barnehagemiljø, ved å blant annet følge med på hvordan hvert enkelt barn har det, ved å handle ved uønskede hendelser og ved å legge til rette for et inkluderende fellesskap i et godt psykososialt miljø for alle barna.

Ved å være aktivt til stede og lydhør overfor barnets ytringer, samt ved å legge til rette for samtaler med barnet om barnehagehverdagen, dannes gode grunnlag for at barnets selv skal få påvirke barnehagens innhold og praksis. Barnehagen vil ivareta barnets rett til medvirkning ved å la barnestemmen komme til i barnehagens møtefora – også på systemnivå.

Foreldrene er barnehagens viktigste samarbeidspart i arbeidet med et inkluderende fellesskap. Det er barnehagepersonalet som er den profesjonelle parten i dette samarbeidet. Barnehagen har derfor ansvar for at det foreligger strategier og rutiner for å engasjere og involvere alle foreldre i arbeidet med det psykososiale miljøet i barnehagen. At arbeid med det psykososiale miljøet er årlig tema i foreldresamtaler, på foreldremøter og i SU ved oppstart av hvert barnehageår, vil bidra til inkludering og deltakelse for foreldre.

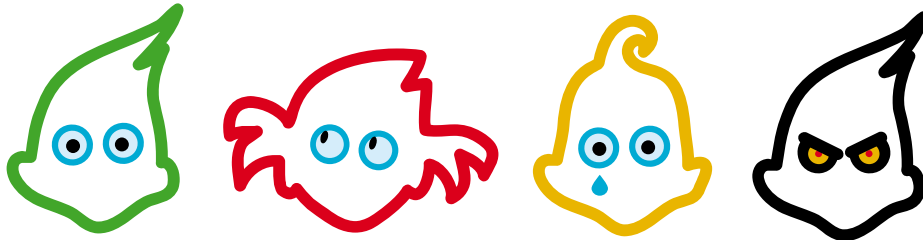
IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Gjennom arbeid med barns seksuelle helse ønsker vi å bidra til at barna blir trygge på egen kropp, får en positiv opplatelse av seg selv, kunne sette grenser for seg selv, og respektere andre sine grenser.

Her i Brinken ønsker å hente tips og ideer fra blant annet “Æ E MÆ”. Det er en helhetlig modell for forebygging av vold og seksuelle overgrep mot barn. Vi vil også bruke ideer og tips fra “Jeg vet”. Det er en læringsressurs for blant annet barnehager, det er knyttet opp til Rammeplanen. “Jeg vet” er utviklet av Salaby i samarbeid med Redd barna.

VI ER EN LITEN GJENG

(Napoleon med sin hær)

Vi er en liten gjeng,
Og vi har det veldig bra.
For barnehagen Brinken,
Er veldig fin å ha.
Vi synger, leker, ståker,
de voksne syntes vi bråker.
Og alle er vi glade,
Og roper høyt hurra,
HURRA!

Brinken barnehage

Vardeveien 1

5141 Fyllingsdalen

E-post: brinken.barnehage@bergen.kommune.no

**BERGEN
KOMMUNE**